

El deure d'assistència i informació als obligats tributaris

La Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària (LGT), reconeix el dret dels obligats tributaris a ser informats i assistits per l'Administració sobre l'exercici dels seus drets i el compliment de les seves obligacions tributàries, i també estableix el deure de l'Administració de prestar als obligats tributaris la necessària informació i assistència sobre els seus drets i obligacions.

Segons l'LGT, aquesta activitat s'ha d'instrumentar, entre d'altres, per mitjà de la publicació dels textos actualitzats de les normes tributàries, de les comunicacions i les actuacions d'informació efectuades pels serveis destinats a aquest efecte. Així mateix, disposa que les actuacions d'informació poden efectuar-se mitjançant l'ús i l'aplicació de tècniques i mitjans electrònics, informàtics i telemàtics.

En relació amb l'IBI s'ha d'informar amb exactitud sobre quin ha estat l'augment del tipus de gravamen

No es poden obviar les dificultats amb què el contribuent es pot trobar davant la complexitat tècnica de les normes tributàries i un sistema tributari l'ordenació del qual emana de tres estaments diferents (estatal, autonòmic i local) amb les implicacions i interrelacions que comporta i que incideixen de manera directa en l'estructura dels tributs i en les obligacions tributàries per al contribuent.

En aquest sentit, cal tenir en compte que l'actual sistema tributari requereix la col·laboració dels obligats tributaris, en tant que han d'assumir tot un conjunt d'obligacions formals i materials, la qual cosa implica que la informació i l'assistència que reben és essencial perquè el sistema de gestió tributària funcioni de la manera més eficient possible.

Han estat diverses les persones que en el transcurs d'aquest any s'han adreçat al Síndic per exposar el seu desconcert per l'increment en la quota tributària de l'impost sobre béns immobles (IBI), com a conseqüència del desconeixement de l'aplicació del Reial decret llei 20/2011, de 30 de desembre, i en alguns casos, també de l'ordenança fiscal.

L'article 8 del Reial decret llei 20/2011, de 30 de desembre, de mesures urgents en matèria pressupostària, tributària i financera per a la correcció del dèficit públic, va establir, de manera transitòria i excepcional durant l'exercici 2012 i 2013, per als immobles urbans, un increment del tipus impositiu de l'IBI, en funció de l'any de l'entrada en vigor de la ponència de valors total del municipi.

Val a dir que aquesta modificació legislativa ha estat aplicable automàticament, sense la necessitat de reformar les ordenances fiscals municipals reguladores de l'impost. Tanmateix, s'ha d'apuntar, també, que aquesta norma va ser publicada el 31 de desembre de 2011 i, per tant, alguns ajuntaments ja havien aprovat la modificació de les corresponents ordenances fiscals reguladores de l'IBI i ja n'havien incrementat el tipus impositiu, d'acord amb el que estableix el Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el Text refós de la llei reguladora de les hisendes locals, sense haver tingut en compte aquesta modificació estatal.

Tot i la publicació en el butlletí oficial corresponent de les normes de les quals deriva l'increment de la quota d'IBI, el Síndic considera que l'Administració també ha de dur a terme actuacions més contundents a fi de garantir que les actuacions d'informació i assistència aconseguixin la finalitat perseguida, que en aquests casos és que els obligats tributaris coneguin els motius pels quals l'import de la quota d'IBI de l'exercici de 2012 ha estat superior a la de l'any 2011.

L'Administració ha de ser diligent i vetllar perquè els avisos de pagament s'enviïn a l'adreça correcta

En concret, a partir de l'anàlisi de les queixes rebudes, el Síndic ha assenyalat que els obligats tributaris, en relació amb l'IBI, haurien d'estar informats amb exactitud sobre quin ha estat l'augment del tipus de gravamen, en virtut de quina norma i per quin estament (si pel legislador estatal o pel mateix ajuntament) ha estat aprovat l'augment i quin tipus de gravamen se li aplica de forma individual per la finca objecte de tribut, tenint en consideració la diferent casuística establerta pel Reial decret llei 20/2011 en funció de l'any d'aprovació de la ponència de valors i del valor cadastral.

Per això, el Síndic ha recordat que cal proporcionar informació clara i suficient als obligats tributaris per aconseguir l'objectiu esmentat. En aquest sentit, el Síndic ha suggerit a l'Administració que valori la possibilitat dur a terme actes d'informació de caràcter col·lectiu per mitjà de publicacions, comunicacions, notificacions, incursions al web de l'Ajuntament, i per mitjà d'altres actes d'informació més propers al dia a dia dels ciutadans.

El Síndic recorda que un mitjà pel qual s'instrumentalitzava en l'àmbit local l'activitat administrativa d'informació i assistència als obligats tributaris és la carta de pagament que s'envia als subjectes passius a títol informatiu, amb relació als tributs de caràcter periòdic, com ara l'IBI. El Síndic considera que aquestes cartes o els rebuts que es passen per a cobrament a l'entitat bancària haurien de contenir les dades suficients en relació amb els elements del tribut, perquè les persones interessades poguessin comprovar si la liquidació tributària s'ajusta a la normativa reguladora, sense necessitat d'adreçar-se a les oficines municipals a sol·licitar informacions complementàries.

Els mitjans electrònics són una bona eina per informar els contribuents

Així doncs, a més de les dades que ja hi solen constar (subjecte passiu, adreça tributària, referència cadastral, valor cadastral, base liquidable, tipus gravamen, reduccions, quota tributària), el Síndic ha suggerit que es valori la possibilitat d'incloure, en les cartes de pagament o rebuts, les dades corresponents a la finca individual vinculades a la nova regulació per aplicació del Reial decret llei 20/2011. A tall d'exemple, el Síndic ha proposat que hi podrien constar les dades següents: augment del tipus de gravamen per aplicació de la norma estatal, augment del tipus de gravamen per aplicació de l'ordenança fiscal, any d'aprovació de la darrera ponència cadastral, i si es tracta d'un immoble que pertanyi a la meitat amb més alt valor cadastral del conjunt dels immobles del municipi que tinguin aquest ús.

D'altra banda, la necessitat de millorar les actuacions relatives a la informació i assistència destinades als obligats tributaris també s'ha posat de manifest en les queixes en què s'ha exposat que no s'ha rebut l'avís o la carta de pagament d'un tribut periòdic i, en canvi, s'ha rebut directament

la provisió de constrenyiment per l'impagament d'aquest dins del termini voluntari. En aquests casos, el Síndic ha recordat que en els tributs de caràcter periòdic l'Administració no té l'obligació legal de notificar individualment els rebuts successius, una vegada notificada l'alta en el padró i sempre que no hi hagi un canvi substancial dels elements essencials del tribut. Tanmateix, el Síndic considera que és important que aquestes cartes de pagament arribin als seus destinataris abans de l'inici del període voluntari de pagament, en tant que facilita el compliment de les obligacions fiscals als contribuents.

Arran d'una queixa en què el Síndic ha detectat que el domicili on l'Administració local havia enviat l'avís de pagament no coincidia amb el domicili fiscal de l'obligat tributari, que és on es va enviar la provisió de constrenyiment, el Síndic recorda que l'Administració ha d'actuar de manera diligent i ha de vetllar perquè els avisos de pagament s'enviïn a l'adreça correcta. En aquest sentit, ha recordat que cal dur a terme una bona gestió de la base de dades per evitar notificacions en adreces incorrectes i obsoletes.

Finalment, en l'àmbit autonòmic, el Síndic també ha constatat la necessitat de millorar la informació i l'assistència que s'oferia als obligats tributaris en els procediments de comprovació de valors. En concret, es va observar que en propostes de liquidació de l'impost de successions i donacions o en propostes de liquidació de l'impost de transmissions d'actes jurídics documentats derivades d'un procediment de comprovació de valors de béns immobles s'assenyalava que la font documental que s'havia fet servir es podia consultar a l'oficina liquidadora corresponent.

Atès que això comportava un desplaçament a l'oficina per part de l'obligat tributari en unes hores determinades i podia ser un obstacle per aconseguir aquella informació, el Síndic va suggerir la publicació en la web e-tributs dels documents de valors bàsics del sòl i de la construcció i índexs correctors per comprovar els valors dels béns immobles de naturalesa urbana situats a Catalunya, a fi de garantir el dret a la informació dels obligats tributaris, entenent que l'ús i l'aplicació de mitjans electrònics, informàtics i telemàtics és un bon mitjà per apropar la informació a les persones. Aquesta actuació s'ha dut a terme aquest any 2012 i el Departament d'Economia i Coneixement ha informat el Síndic que les noves vies d'accés per a la consulta d'aquests documents també seran incorporades als actes administratius pertinents.

Queixa 13858/2012

En aquesta queixa la persona interessada va manifestar el seu desacord amb el procediment executiu seguit per deutes amb l'Ajuntament del Masnou en concepte de l'impost de vehicles de tracció mecànica. Una vegada analitzada la informació disponible sobre aquesta queixa, el Síndic no va detectar cap actuació irregular de l'Administració pel fet d'haver iniciat el procediment executiu en tant que no constava que aquell tribut s'hagués pagat dins el termini voluntari de pagament. No obstant això, el Síndic va observar que l'avís de pagament del tribut no s'havia enviat al domicili fiscal correcte. Per aquest motiu, va recordar que l'Administració ha d'actuar de manera diligent en l'enviament d'aquests avisos, per tal com són un element important des del punt de vista d'informació i assistència als obligats tributaris.

Queixa 05682/2012

En aquesta queixa la persona interessada plantejava el seu desacord amb l'increment de la quota de l'impost sobre béns immobles i la manca d'informació sobre els motius pels quals s'havia produït aquest increment. En vista de la queixa plantejada, el Síndic va recordar a l'ajuntament el deure de l'Administració d'oferir als obligats tributaris la necessària informació i assistència sobre els seus drets i obligacions.

[Pàgines extretes de l'Informe Anual 2012. Per accedir-hi, cliqueu aquí.](#)